

EUROSOLAR
Associació Europea per les Energies Renovables
Secció catalana
c/o Bústia verda
Apartat de Correus 10095, E-08080 Barcelona
Tf. +34-608094397
e-mail: eurosolar@energiasostenible.org
Web: www.eurosolar.org , www.energiasostenible.org

Carta oberta a la Coordinadora de plataformes de l'Anoia i a totes i cadascuna de les entitats que la conformen: El Trill Argençola, Jorba Reflexiona, Plataforma Afectades Concentració Aerogeneradors (PACA), Per la Conca, Salvem la Serra de Feixes, Salvem Maçana i Serra Morena, Salvem Tous, Salvem Can Titó, Sobirania Energètica Baixa Segarra – Bellprat, Unió de Pagesos Anoia, Veïns del Raval d'Aguilera d'Òdena, Arran Calaf – Alta Segarra, CUP Tous – Anoia, Endavant – Anoia

Hem tingut notícia de la carta que aquesta Coordinadora ha adreçat al Conseller de Territori i Sostenibilitat, Sr. Damià Calvet i que ha estat publicada a InfoAnoia.cat el passat 17 de maig de 2021.

Davant d'una carta redactada en uns termes tan poc respectuosos i emprant un llenguatge que s'apropa a la demagògia populista, la secció catalana d'EUROSOLAR – Associació Europea per les energies renovables no pot restar en silenci. Per això fem els comentaris que segueixen.

El llenguatge emprat és ben propi de persones amb un nivell de desconeixement de la realitat de l'energia al país prou preocupant. I no solament de la realitat energètica concreta del país, sinó que les paraules que s'empen en tot el text mostra un elevat grau d'analfabetisme energètic.

Anomenar els aprofitaments de l'energia que es manifesta en els fluxos biosfèrics, com a “centrals”, mostra el gran desconeixement de la realitat. Malpensant podríem dir que és fruit d'una descarada manipulació feta per personatges sinistres. La mateixa paraula ‘central’ mostra, a qui ho vulgui veure, el seu significat, doncs ‘centralitza’ la potència de generació en un espai reduït. Això és el que fan les centrals tèrmiques, nuclears i hidroelèctriques que al llarg del segle passat es van imposar sense demanar l'opinió a la societat. I que a començaments d'aquest segle s'han continuat imposant (les centrals de cycle combinat que cremen gas fòssil). En canvi, la major part dels aprofitaments d'energies renovables, no ‘centralitzen’ res (i per descomptat, tampoc la potència en l'espai), doncs estan sotmesos a la implacable constant solar, que no és res més que la quantitat d'energia rebuda en forma de radiació solar per unitat de temps i per unitat de superfície, mesurada en la part externa de l'atmosfera terrestre (1.361 W/m² o 1,96 calories/cm².min). I aquesta constant és la que fa que tant els raigs de Sol, com la força del vent, s'hagin de captar de forma distribuïda en l'espai (el vent no és res més que el resultat del diferent escalfament solar de las masses d'aire que envolten el planeta). Aquest simple fet obliga a fer aprofitaments distribuïts, no pas centralitzats. Aquí hi ha unes xifres que ho mostren:

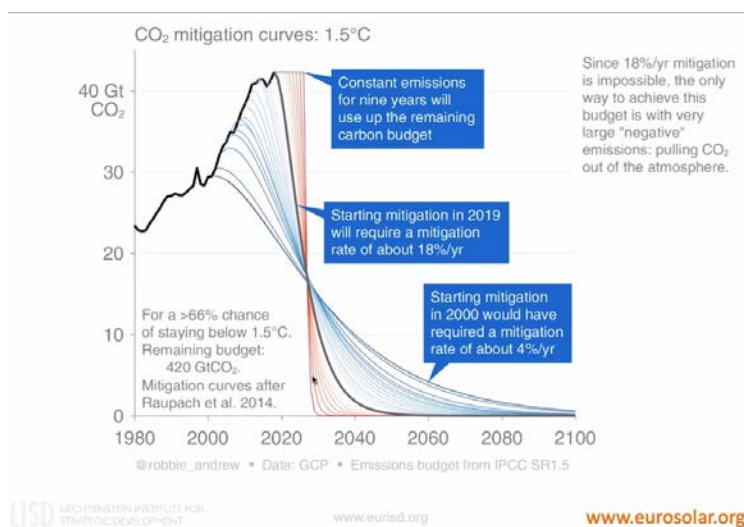
Sistema de generació	Potència tèrmica (MWth)	Potència elèctrica (MWe)	Potència per unitat de superfície (MW/ha)
C.N. Ascó	5.907,6	2.059,7	32,82 (th) - 11,44 (e)
C.T. Cercs	540	170	
Parc eòlic		50	1,32 – 2,2
Horta solar FV		50	0,59

No cal saber gaire de números per veure que tant **un parc eòlic com una horta solar distribueixen la potència pel territori en comptes de fer com una nuclear o una tèrmica que la concentren**. Per això **tant un parc eòlic com una horta solar** es diu que **són instal·lacions distribuïdes**. D'ací que qualificar com “central” a un parc eòlic o una horta solar és, o bé ignorància, o bé mala fe.

Parlar de zones antropitzades i no entropitzades al nostre país, és ignorar la realitat, donat que els país que avui tenim és fruit de l'actuació humana en els darrers segles. A casa nostra, **totes les terres de conreu, les pastures, els boscos, tots els espais urbans, . . . són fruit de l'acció humana dels nostres avantpassats.**

Repetir moltes vegades la paraula “consum” aplicada a l'energia, dient que s'ha de “reduir el consum d'energia”, és una mostra evident de la colonització mental i la perversió del llenguatge que ha fet la societat fòssil que ha dominat als darrers temps, i que encara malda per continuar el seu domini. Els autors de la carta fan servir el llenguatge propi de la societat fòssil, heretat del segle XX, societat que es va fer totalment depenent de l'obtenció d'energia a base de cremar i fissionar materials. La ciència de la termodinàmica ens va ensenyar, ja fa una pila d'anys, que **l'energia ni es pot 'estalviar', ni es pot 'consumir'** i molt menys 'autoconsumir'. El que es pot estalviar són els materials fòssils que es cremen i els materials nuclears que es fissionen per disposar d'energia, sempre que els deixem de cremar/fissionar (així no es consumeixen). Podem estalviar materials, però mai podrem estalviar energia. Les tecnologies per a l'aprofitament de les fonts renovables ens permeten captar-transformar-usar energia que ens envolta i que es manifesta in-situ, o sigui autogenerar-ne i fer-la servir directament al lloc on es necessita. **El Sol i el Vent hi són. En podem aprofitar l'energia que porten, o no, però l'energia hi continua essent, tan si l'aprofitem com si no.** I si l'aprofitem ho hem de fer amb la màxima eficiència.

L'afirmació que “les plataformes volem fer la transició per aconseguir els reptes europeus el 2050”, mostra el nivell de desconeixement de la realitat global i europea, de crisi ecològica i climàtica, doncs el repte avui no és pas assolir els objectius l'any 2050: el repte el tenim és de ser capaços de reduir les emissions més d'un 15% anualment al llarg de la dècada 2020-2030 si no volem esgotar el pressupost de carboni disponible per evitar, amb una probabilitat raonable, que no se supererà el llindar dels 1,5 graus d'augment de temperatura finals del segle. Quan més retardem el canvi, més difícil i costós serà fer-lo.

I això vol dir, res més ni res menys, que deixar de cremar materials fòssils amb urgència en tots els usos, tant domèstics com industrials i també en el transport. I si avui la combustió és la que ens permet disposar d'energia, haurem de obtenir energia sense cremar res!. I ho podem fer amb el Sol i el vent.

I el canvi urgent i necessari no caurà pas del cel, ni hem d'esperar que ens el faci cap govern. El capgirament energètic l'hem de fer tots i cadascun de nosaltres, a nivell individual i col·lectiu, i a tots els àmbits, des dels pobles fins les empreses. Ben clar ens ho va deixar escrit, qui va ser el pare de les lleis que va aprovar el *Bundestag* per possibilitar l'esclat de les renovables a Alemanya.

“La revolució tecnològica no es dona només per la tècnica en sí mateixa, sinó per les persones que aprofiten les noves possibilitats que ofereix la tècnica. D'una innovació tècnica sorgeix un moviment social. Es pot impulsar des de dalt. Però el desplegament massiu es fa des de baix. La revolució energètica es basa en l'establiment de múltiples nous fets sense demanar permís als titulars de les estructures energètiques existents”, Hermann Scheer.

No veiem en la carta de les plataformes de l'Anoia que hi hagi cap exemple concret de capgirament energètic que, les entitats que en formen part, hagin promogut o materialitzat. Ni tan sols cap d'elles ha participat en el primer projecte eòlic comunitari que s'ha fet al sud d'Europa, situat a l'Alta Anoia, i que han materialitzat unes 600 persones físiques i jurídiques que hi participen.

Ens agradaria haver pogut llegir en la carta de les plataformes de l'Anoia la relació d'entitats de la comarca que hagin treballat i/o treballin en projectes concrets de renovables per materialitzar el capgirament energètic amb la urgència que cal. Ja han passat els temps de xerrar, ara cal acció, acció i més acció. I no veiem cap acció concreta de les entitats de la plataforma, a banda d'entorpir el camí cap al 100% renovable.

Pel que fa a la preocupació per les afectacions sobre el paisatge que mostra la carta, s'ha de tenir en compte que, a diferència del que ocorre amb el model fòssil i nuclear, on impactes de tota mena s'han exportat als països productors dels materials a cremar i a fissionar, i que en front a aquesta realitat, a casa nostra massa gent fa els ulls clucs o miren cap una altra banda, mostrant **una enorme insolidaritat ecològica**, en el cas de les tecnologies per aprofitar el Sol i el vent, podem dir que les afectacions resten dins del país que decideix fer-ne ús. **Si alguna cosa fan els aprofitaments d'energies renovables és fer present en el territori de Catalunya les afectacions degudes a voler disposar d'energia exosomàtica, per tant, podem afirmar que internalitzen i democratitzen les possibles afectacions, de manera que la societat pugui ser conscient del preu a pagar per disposar d'energia.**

Un altre 'mite' que s'esgrimeix en la carta de les plataformes és el del planejament. La carta sembla exigir a la Generalitat que faci *"un pla estratègic per la localització de les renovables al país"*. Permeteu-nos que ho posem en dubte en base a l'experiència del nostre país. Va ser, justament el govern tripartit a la Generalitat de Catalunya que es va entestar en 'planificar territorialment' el desenvolupament de l'energia eòlica, definint unes anomenades Zones de Desenvolupament Prioritari. De tan 'planificat territorialment' que estava, va comportar la total paralització de projectes a Catalunya durant una pila d'anys, i es va perdre un preciós temps, en la lluita contra l'escalfament de l'atmosfera, donat que no es va instal·lar cap aprofitament eòlic a Catalunya. Va ser a la tardor de 2017 quan es va començar el treball d'instal·lació de **l'únic aerogenerador promogut per iniciativa popular**, que va entrar en funcionament el març de 2018. **I es va fer sense cap necessitat de fer cap 'planificació territorial'**. Fixeu-vos que tot i els elevats nivells de planificació territorial que tenim al nostre país, s'han fet una pila de desastres ecològics i socials. El 'planejament' poc els ha evitat!

Respecte de l'afirmació que es fa en la carta de les plataformes dient: *"no volem ser colonitzats per inversors que acaparen ajudes europees"*, ens hauríeu de dir casos concrets d'inversors que acaparen ajuts europeus, altrament l'afirmació no es correspon amb la realitat. Colonitzada, Catalunya ho està per part de l'Estat espanyol i la realitat ho demostra, doncs les autoritzacions de projectes renovables de més de 50 MW les autoritza directament el MITECO. A banda, vist des d'Europa, l'estat espanyol és un únic node, que ha d'acomplir amb el 50% d'electricitat renovable el 2030. Per tant si no fem la TE al territori català ens la faran, amb parcs eòlics i hortes solars als Monegros o a Extremadura com ja proposen algunes de les patums econòmiques del país. I ens portaran energia elèctrica a través de xarxes de molt alta tensió.

També s'afirma que *"els inversors . . . adquireixen els recursos del territori"*. Els inversors no adquireixen res de res, doncs inverteixen en un territori per aprofitar el Sol i el vent, donat que estan disponibles per ser aprofitats, igual que fa qualsevol inversor en qualsevol sector d'activitat. I a banda, els promotors paguen les corresponents taxes municipals i les contribucions legalment establertes. També pacten amb els propietaris dels terrenys els preus per fer-ne ús i, fins i tot, en molts casos, fan acords amb les persones i entitats de la zona.

Dir que *"l'energia no serà per abastir les nostres necessitats sinó pel seu negoci de venda"* demostra el profund desconeixement de com funciona el sistema elèctric, doncs qualsevol sistema elèctric abasta des de la generació fins a l'ús final que se'n fa de l'electricitat generada. Qualsevol demanda en un punt és abastida per la generació més propera. Si no hi ha disponibilitat aleshores l'electricitat provindrà de zones més allunyades. I la generació, per regulació estatal, s'ha de vendre en el mercat majorista

d'electricitat fent ofertes, amb 24 hores d'antelació, de generació horària per cada hora del dia següent. I és en el mercat majorista on van les comercialitzadores a proveir-se de l'electricitat que ofereixen als seus clients. Per tant, la generació que es fa en un territori, beneficia, primer de tot, al territori, tant en termes econòmic com en subministrament d'electricitat.

Per anar acabar, la manca de respecte que manifesta tota la carta a un Conseller de la Generalitat, és més propi de persones forassenyades que no pas de persones responsables que practiquen la democràcia. En una democràcia els consellers han d'aplicar les polítiques acordades pel Parlament. I en el cas del Decret Llei 16/2019 el Parlament és va manifestar de manera claríssima, solament 4 vots en contra (de la CUP, i ben curiosament 3 branques d'aquesta organització signen el manifest que la coordinadora ha fet públic). I això no deixa pas a l'anomenada coordinadora en una respectable posició.

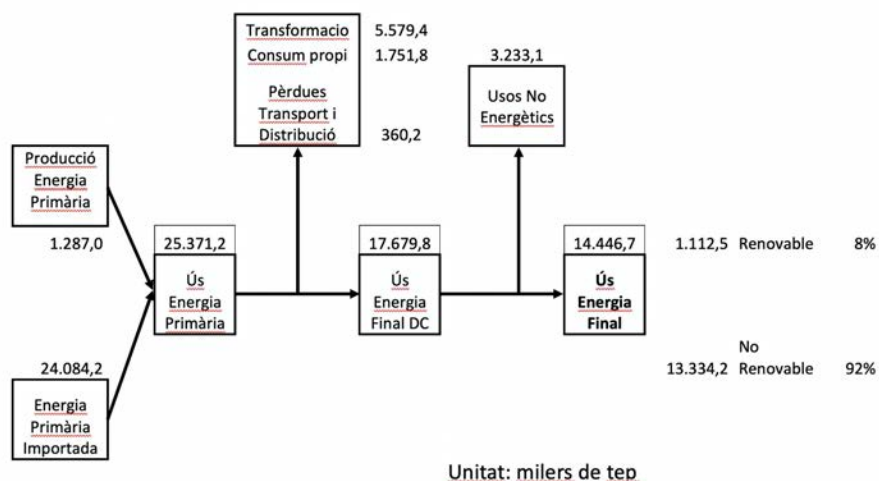
Finalment, permeteu-nos que us donem algunes xifres pel que fa a la comarca de l'Anoia. De les 86.630 ha que té la comarca, s'estima que per fer la Transició Energètica cap al 100% renovable en tots els usos (elèctrics, tèrmics i motrius) es pot necessitar una superfície d'entre 853,98 i 1.138,64 ha, es a dir entre un 0,99 % i un 1,31 % del territori, per instal·lar una 740 MW de generació, amb una inversió associada de més de 700 milions d'euros (avui l'Anoia té només 105 aerogeneradors amb 178,65 MW de potència).

No fer la TE a l'Anoia pot suposar, d'ara fins l'any 2050, uns costos de gairebé 6.500 milions d'euros (per les importacions de materials fòssils). Fer la TE, a partir d'avui mateix, de forma gradual fins arribar a l'any 2050 en que ja no es cremarà cap material fòssil, encara tindrà un cost de l'ordre de 2.000 milions d'euros. Per tant, l'estalvi net pot arribar a ser de 3.800 milions d'euros, havent comptat la inversió necessària en renovables.

I si es miren les dades per Catalunya, que s'han adjuntat de forma gràfica la final, es pot veure l'enorme repte que tenim al país. A més, les emissions associades a la present situació van ser 43,98 Mt (2018). La compra dels drets d'emissió podrien pujar fins a 1.800 milions d'euros/any (a 41,29 €/tnCO2, que és la mitjana dels 5 primers mesos de 2021).

Sobta que en llarg escrit de la Coordinadora de plataformes de l'Anoia no es digui ni una paraula de com revertir concretament la present situació de dependència forana i de minsa eficiència energètica del sistema d'energia actual. Fer la independència política del país vol dir també avançar cap a la no dependència en energia que estem suportant. I això suposa fer actes d'apoderament energètic a tots els nivells, a banda de promoure tasques col·laboratives amb totes les entitats que proposin projectes a cada comarca del nostre país.

Balanç d'energia a Catalunya, 2019

En aquest diagrama es pot constatar la ínfima producció d'energia primària al país, així com la minsa contribució de les energies renovables en l'energia final disponible per al seu ús.

LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA A CATALUNYA

71

TE21[®] MUNICIPIS, COMARQUES I NACIONS 2020

Autor: Ramon Sans Rovira

MODEL DE CÀLCUL PER MÉS DE 10.000 habitants
VALORS DE SORTIDA AMB UNITATS GRANS

NOM DEL MUNICIPI O COMARCA: CATALUNYA

DADES BÀSIQUES		
Població censada (habitants)	7.522.596	hab
Superfície Terme (hectàrees)	3.210.750	ha
Població Afegida Estiu (mitjana de 100 dies)	467.906	hab
Població Afegida Hivern (mitjana de 100 dies)	170.502	hab

RECURSOS DE TREBALL		
Llocs treball en Indústries + Comerç	3.658.190	Llocs
Llocs de treball en Indústries Tèrmiques	28.210	Llocs
Llocs de treball en Vaixells professionals	2.443	Llocs

RECURSOS RAMADERS ESTABULATS		
Població porcs i xais estabulats	7.408.600	Caps
Població bovina establada	542.913	Caps

RECURSOS D'OCI		
Nombre de Vaixells recreatius (+ de 3,5m eslora)	31.954	Nº
Aviació pesada (passatge i transport)	342.611	NºEnlairaments/any
Aviació lleugera (helicopters i avionetes)	31.954	NºEnlairaments/any

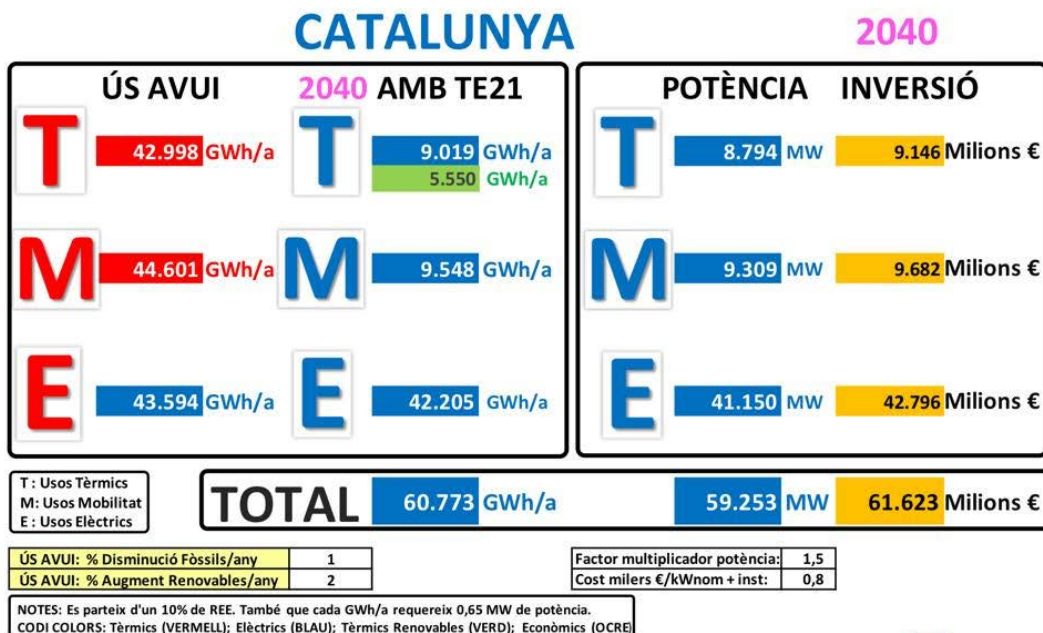
FACTORS CORRECTORS (VALORS DE 1 A 5)		
Factor Disseminació (percentatge habitants al nucli) 1: 80-100%; 2: 60-80%; 3: 40-60%; 4: 20-40%; 5: 0-20%	2	
Factor de mobilitat (nombre de vehicles/habitant) 1: < 0,4%; 2: 0,4-0,7%; 3: 0,7-1%; 4: 1-1,5%; 5: >1,5%	2	
Factor de fred hivern (temperatura mitjana mínimes hivern) 1: >6°C; 2: 6 a 2,5°C; 3: 2,5 a -2,5°C; 4: -2,5 a -6°C; 5: <-6°C	3	
Factor Forestal (percentatge de superfície de bosc) 1: < 2%; 2: 2-30%; 3: 30-50%; 4: 50-80%; 5: >80%	3	
Factor Agrícola (percentatge de superfície de cultiu) 1: < 2%; 2: 2-30%; 3: 30-50%; 4: 50-80%; 5: >80%	2	

% MIX GENERACIÓ (HA DE SUMAR 100)		
Capacitat Generació Solar FOTOVOLTAICA fixa	30	%
Capacitat Generació Solar FOTOVOLTAICA mobil	30	%
Capacitat Generació EÒLICA	30	%
Capacitat Generació HIDRÀULICA	10	%

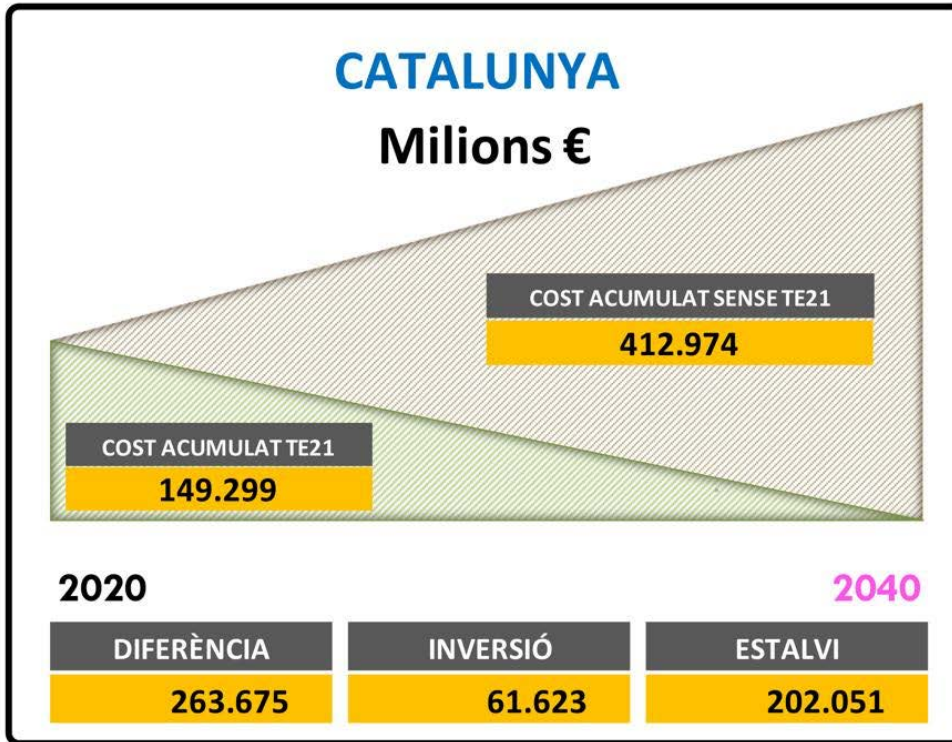
ANYS PER FER LA TRANSICIÓ 20

Copyright Ramon Sans Rovira Enginyer Industrial

72

Copyright Ramon Sans Rovira Enginyer Industrial

CATALUNYA

2040

DADES GLOBALS TE21 AMB AUTOCONSUM

ÚS TOTAL FETA LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA TE21	60.773	GWh/a
POTÈNCIA TOTAL NECESSÀRIA A GENERAR	59.253	MW
MAGATZEMATGE MINIM NECESSARI	118.506	MWh
MAGATZEMATGE EN E-VEHICLES (Reducció 20-30%)	253.888	MWh
INVERSIÓ TOTAL GENERACIÓ + INSTAL·LACIONS	61.623	Milions €
ESTALVI TOTAL ACUMULAT DESPRÉS DE INVERSIÓ	202.051	Milions €
AMORTITZACIÓ PREVISTA AMB COSTOS ACTUALS	6,48	Anys
NOMBRE DE NOUS LLOCS DE TREBALL	88.880	Llocs
SUPERFÍCIE TOTAL TERRITORI EN HECTÀREES	3.210.750	ha
SUP. EXCLOENT TEULATS:	51.601	ha
HIBRIDANT:	33.825	ha
% TERRITORI A OCUPAR:	1,61	%
HIBRIDANT:	1,05	%

HIBRIDACIÓ: DESCOMPTATS TEULATS, FENT A TERRA, ZONES MIXTES EÒLIQUES + SOLARS

AQUEST TERRITORI POT AMPLIAR POTÈNCIA I SUBMINISTRAR A TERRITORIS PROPRERS MANCATS DE SUPERFÍCIE (LÍMIT 2%)

INCREMENT POTÈNCIA PER SUBMINISTRAR A ALTRE	12.588	MW
TERRITORI TOTAL:	64.818	ha
HIBRIDANT:	43.266	ha
% TERRITORI TOTAL:	2,02	%
HIBRIDANT:	1,35	%